

חנוכה

בעקבות הנר / שרה עמיר, אביבה עזר

מטרות הפעילות:

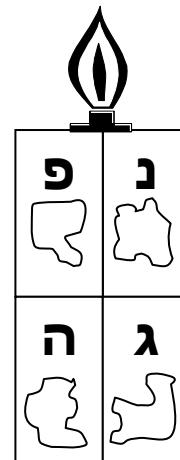
- הכרת תולדות הנר ע"י איסוף מידע.
- להשתעשע במשחק לוטו תחרותי.

אביזרי עזר:

- 4 לוחות לוטו גדולים ב- 4 נושאים שונים עשויים כלוח פאזל של 9 חלקים (2 חלקי פאזל כבר מוצמדים ללוח מראש).
ארבעת הנושאים: הנר ביהדות.
הנר בתרבויות הזרות.
תולדות הנר.
מילון נר.
- כרטיסיות מידע על כל אחד מנושאי הלוחות. עבור כל לוח 9 כרטיסיות מידע עפ"י הרשימה המצורפת. הכרטיסיות גזורות כחלקי פאזל בהתאם לשרטוט שעל הלוח.
- סביבון.
- לוח בצורת נר המחולק ל- 4 אותיות הסביבון. על ארבעת חלקיו יונחו כרטיסיות המידע.

דוגמא ללוח פאזל

דוגמא ללוח נר

הכנות למשחק:

1. מחלקים את הקבוצה ל- 4 תת קבוצות.
2. כל קבוצה מקבלת לוח לוטו בנושא אחד, ושניים מחלקי הפאזל השייכים ללוח.
3. מערבבים היטב את כרטיסיות המידע ומחלקים לארבע חבילות, אותן מניחים ליד כל אות, ע"ג לוח הנר.

מהלך הפעילות:

מסובבים את הסביבון.
לאחר שהסביבון נפל, נלקחת כרטיסיית מידע, מהחבילה השייכת לאות שהציג הסביבון.
קוראים בקול את תוכן הכרטיסייה.
הקבוצה שהמידע שייך לנושא הלוח שלה, מקבלת את הכרטיסייה להשלמת הפאזל. חוזרים על התהליך, עד שאחת הקבוצות מצליחה להשלים את הלוח שלה וזוכה במקום הראשון.
ממשיכים לשחק עד לציון המקום השני והשלישי בכדי לקבל את מלוא המידע על כל אחד מנושאי הלוחות.
* במידה ויש מחלוקת לגבי מושג, לאיזה לוח הוא שייך - ההתאמה תוכח, באם יתאים חלק הפאזל למקומו.
- לסיום, תציג כל קבוצה את הלוח שלה ותספר מהם הדברים החדשים שחבריה למדו מתוך כרטיסי המידע שצברו.

מילון נר

1. **נר** - גליל עשוי שעווה, חלב או סוגי שמן אחרים ובתוכו פתיל המשמש למאור, לטקסים ולקישוט.
2. **נרות שבת** - נרות שהאישה מדליקה בערב שבת עם שקיעת החמה.
3. **נרות חנוכה** - נרות שמדליקים בשמונת ימי החנוכה לזכר ניצחון החשמונאים וחנוכת בית המקדש.
4. **נר נשמה** - נר שמדליקים לאזכרת נשמתו של אדם שנפטר.
5. **נר תמיד** - נר שהיה דולק תמיד במנורת הזהב במשכן, בבית המקדש. נר או לפיד שדולק יומם ולילה ליד מצבת זיכרון של אדם גדול.
6. **בית נר** - פמוט לשים בו נר.
7. **נר לרגלו** - ביטוי שפירושו: עקרון שלפיו אדם נוהג וממנו לא יסור.
8. **חיפוש בנרות** - ביטוי שפירושו: התאמץ למצוא דבר מה.
9. **נרו יאיר** - ברכה לאריכות ימים לאדם נערץ.

הנר ביהדות

1. מנורת בית המקדש.
2. חנוכייה.
3. נר חרס.
4. את הנרות היהודיים הקדומים עיטרו סמלים: כלי קודש, שבעת המינים, לולבים ואתרוגים.
5. את החנוכייה הדולקת מניחים על אדן החלון או ליד פתח הבית בכדי לפרסם את דבר הנס ברבים.
6. מי שקבע את דיני הדלקת נרות חנוכה היה הרמב"ם.
7. נרות החנוכה הקדומים לא היו נרות כלל אלא שמונה פתילים טבולים במכלי שמן.
8. על הנרות בחנוכייה להיות כולם בגובה אחד.
9. בימי המשנה והתלמוד השתמשו בנרות שמן זית בלבד, כי הארץ שפעה בעצי זית.

הנר בתרבויות העולם

1. בסין גדל עץ מיוחד הנקרא: "לו צ'ינג" שמפרותיו מפיקים שמן המשמש לתעשיית הנרות.
2. ביפן גדל עץ הנקרא "אגוז הנרות" שאגוזיו המיובשים משמשים כחומר דלק הבוהר לאט ומפיץ אור בהיר ורך.
3. האינדיאנים באזור האוקיינוס השקט, משתמשים בנר מוזר ביותר. הנר בעצם הוא דג שמן ששמו אולקן, אותו מיבשים ומדליקים את קצה זנבו. בחגים האינדיאנים שוזרים על חוט 8 דגי אולקן זה בצד זה ומדליקים בו זמנית.
4. הנר משמש לטקסים ופולחנים דתיים בכל תרבויות העולם.
5. תעשיית הנרות מוכרת כיום בעולם כחלק מתרבות ואומנות הקישוט.
6. הטיבטים משתמשים בנרות על מנת לגרש רוחות רעות.
7. באזורי הצפון הקרים חיו שבטים שהשתמשו בשמן חיות ודגים ובזפת ליצירת נרות.
8. בהודו משתמשים בתבלינים ותמציות להעשיר את ריח הנר הבוהר.
9. שבטי האינקה היו קוברים את מתיהם עם נרות מתוך אמונה שבבוא היום, כשיקומו המתים לתחייה, הנרות יאירו את דרכם חזרה לעולם.

תולדות הנר

1. עד המצאת הגז והחשמל נהגו להשתמש בנרות למאור.
2. מאז המצאת החשמל משמשים הנרות בעיקר לטקסים דתיים ולקישוט.
3. נר השמן הראשון הופיע בארצנו לפני 4000 שנה.
4. הנר הראשון נוצר כאשר יווני אלמוני טבל חתיכת עץ בשמן אווזים והדליקו. מאוחר יותר הוחלפו חתיכות העץ בקני סוף ובפתילי בד.
5. לפני כ- 2000 שנה (בתקופת הרומאים) נוצרו הנרות הראשונים מדונג דבורים המצוי בחלת דבש.
6. את הנרות הראשונים היו מייצרים ע"י טבילה חוזרת של הפתילים בדליים של דונג מותך.
7. כיום מיוצרים הנרות בבתי חרושת, ע"י מכונות חדישות המסוגלות לייצר 1200 נרות לשעה.
8. בשנת 1854 הצליח איש מדע אנגלי, לזקק נפט ולהפיק שמן פרפין, המשמש כחומר עיקרי לייצור נרות עד היום.
9. גובהו של הנר הגדול ביותר בעולם שיוצר אי פעם ונכנס לספר השיאים של גינס- היה 12 מטר. זה היה בשנת- 1900 בתערוכה עולמית שנערכה בפריז.